Samen aan de slag met participatie

Uitvoeringsplan participatie

Gemeente Duiven

1. Inleiding

Participatie gaat over actieve inwonersbetrokkenheid. Over hoe inwoners een rol kunnen spelen bij de voorbereiding, besluitvorming, uitvoering en evaluatie van zaken in het publieke domein. Dat kan op initiatief van de gemeente gebeuren, maar ook op initiatief van bewoners zelf. Participatie is doen. Actief het dorp in en met elkaar in gesprek over verschillende meningen, ervaringen, ideeën en belangen over verschillende onderwerpen. Achterhalen waar mensen zichzelf voor willen inzetten en dit faciliteren. Uitleggen waar we als gemeente mee bezig zijn. En leren van de ervaringen die we daarbij opdoen. Kortom: participatie is samen aan de slag zijn.

Inmiddels kunnen we steunen op ruime ervaring met participatie. Tegelijk voelt niet iedereen zich gehoord en is er de ambitie om samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties de grote ambities als woningbouw, duurzaamheid en sociaal domein op te pakken. Daarnaast is het belangrijk om gehoor te geven aan de initiatieven vanuit de dorpen.

In 2023 is een algemeen beleidskader participatie vastgesteld[1]. Dit uitvoeringsplan geeft een nadere uitwerking van twee mogelijke implementatiescenario's van het algemene beleidskader. De gemeenteraad zal bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024 een definitieve keuze maken voor één van de scenario's.

Twee scenario's voor implementatie

In het beleidskader zijn ruime ambities geformuleerd ten aanzien van het onderwerp participatie. Op basis van de huidige gemeentebegroting kunnen niet alle taken die voortvloeien uit het beleidskader worden uitgevoerd. Inmiddels is ook helder geworden dat de financiële omstandigheden van de gemeente komende jaren ook zullen verslechteren als gevolg van beleid van het Rijk.

Er zijn twee scenario's ontwikkeld voor het implementeren van het beleidskader. Deze worden aan de gemeenteraad voorgelegd. Het gaat daarbij om een budgetneutraal scenario waarin de ambities uit het beleidskader slechts gedeeltelijk kunnen worden uitgevoerd en om een scenario dat een investering vergt, maar die er wel voor zorgt dat een groter deel van de ambities uit het beleidskader kunnen worden uitgevoerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan we in op de definitie, uitgangspunten en randvoorwaarden van participatie. Daarop volgt in hoofdstuk 3 een inventarisatie wat er nodig is om het beleidskader participatie te implementeren. In hoofdstuk 4 leggen we de twee opgestelde implementatiescenario's uit en de gevolgen voor het ambitieniveau per scenario. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 toegelicht hoe we het beleidskader participatie implementeren in onze ambtelijke organisatie (waarbij op onderdelen geldt dat het afhankelijk is van welk scenario de gemeenteraad kiest of dit onderdeel daadwerkelijk wordt uitgevoerd).

[1] Voor participatie onder de Omgevingswet is een apart beleidskader opgesteld en reeds door de gemeenteraad vastgesteld.

2. Uitgangspunten van het beleidskader participatie

Participatie is een begrip waar veel verschillende ideeën en meningen over zijn. In het beleidskader participatie is gedefinieerd wat we bedoelen met participatie, hoe we participatie vorm willen geven, wat belangrijke uitgangspunten en randvoorwaarden zijn. Hieronder vatten we dit beleidskader samen.

Het beleidskader gaat over de samenwerking tussen overheid en samenleving, het betrokken zijn bij en het meedoen met elkaars plannen en initiatieven. De ene keer betrekt de overheid de inwoner bij besluitvorming, de andere keer betrekt de inwoner de overheid bij een idee, plan of activiteit. Door met elkaar samen te werken vinden we (betere) oplossingen voor maatschappelijke opgaven. Gemeenschappelijkheid is het uitgangspunt, naast betrokkenheid, het aanboren en benutten van expertise en daadkracht.

Definitie

Om betekenis te geven aan het begrip participatie, hanteren we een werkdefinitie:

Participatie is verbinding tussen gemeente en inwoners over een plan of onderwerp, waarbij de invloed van beide partijen kan variëren van informeren tot samenwerken.

Participatie is onder te verdelen in burgerparticipatie en overheidsparticipatie. Het uitdaagrecht is een bijzondere vorm van overheidsparticipatie.

Burgerparticipatie

Met burgerparticipatie bedoelen we het betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van gemeentelijk beleid. Bij burgerparticipatie ligt de verantwoordelijkheid voor participatie bij de gemeente. Er wordt een afwegingskader gebruikt om vast te stellen of participatie wenselijk is. Bij projecten met een grote impact stelt het college volgens een vaste systematiek een participatieplan vast. Bij een zeer grote impact legt het college het participatieplan voor aan de gemeenteraad. Communicatie over start, voortgang en afronding van het participatieproces is bij burgerparticipatie verplicht.

Overheidsparticipatie

Overheidsparticipatie is juist andersom: dan heeft de inwoner of lokale maatschappelijke organisatie een initiatief waarbij de gemeente betrokken wordt. Bij overheidsparticipatie zijn het de initiatiefnemers die nadenken over participatie. Zij brengen de belangen en de betrokkenen in beeld voordat de gemeente besluit over ondersteuning van het initiatief. Initiatieven die niet passen binnen bestaand beleid en om die reden door het college zijn afgewezen, kunnen via een burgerinitiatief bij de raad worden ingediend. In participatieprocessen zorgen alle participanten voor maximale transparantie en heldere verwachtingen richting elkaar.

Uitdaagrecht

Een speciale vorm van overheidsparticipatie is het uitdaagrecht. Dat is het recht van inwoners en lokale maatschappelijke partijen om een verzoek bij het bevoegde bestuursorgaan in te dienen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen, als zij denken deze taak beter en goedkoper uit te kunnen voeren.

Uitgangspunten

We hanteren de volgende uitgangspunten voor participatie:

- Participatie is geen doel op zich, maar een integraal onderdeel van het realiseren van ambities.
- Participatie is maatwerk en we accepteren diversiteit.
- Per project/beleidstraject wegen we af of participatie gewenst is.
- We zorgen voor helder verwachtingsmanagement voorafgaand aan participatietrajecten.
- We koppelen aan participanten terug wat er is opgehaald en wat hiermee gedaan wordt.
- Eenduidige werkwijze die we borgen met een handreiking.
- Participatie kost tijd en geld.
- We doen ons best alle belanghebbenden te bereiken.

Randvoorwaarden

Participatie doen we goed of we doen het niet. We hanteren de volgende randvoorwaarden voor een participatieproces:

- Participatie dient een duidelijk doel.
- Het onderwerp is voor de participanten relevant en sluit aan bij hun belevingswereld.
- Er is ruimte om het voorgenomen beleid of plan aan te passen.
- Er is voldoende capaciteit, tijd en budget om het participatieproces vorm te geven.

Als niet aan deze randvoorwaarden wordt voldaan dan vindt er geen participatie, maar alleen communicatie plaats.

3. Onderdelen van het implementeren

De centrale vraag van dit uitvoeringsplan is te bepalen wat er nodig is om de ambities uit het beleidskader participatie uit te voeren. Als we kijken naar participatie als integraal onderdeel van het uitvoeren van onze ambities hebben we daarbij drie onderdelen:

- **Burgerparticipatie**
  Burgerparticipatie wil zeggen: de gemeente betrekt inwoners bij beleid/projecten van de gemeente. Specifiek is er aandacht voor participatie onder de Omgevingswet.
- **Overheidsparticipatie**
  Overheidsparticipatie wil zeggen: inwoners hebben een idee en kloppen bij de gemeente aan voor hulp om hun initiatief uitgevoerd te krijgen. Belangrijk hierbij is dat we een initiatievenloket inrichten zodat inwoners een duidelijke toegang tot de gemeente krijgen.
- **Uitdaagrecht**
  Inwoners hebben de mogelijkheid om taken die de gemeente uitvoert over te nemen, als zij kunnen aantonen dat zij dit beter en/of goedkoper kunnen doen.

Daarnaast hebben we intern een aantal zaken te organiseren om participatie te faciliteren. Grofweg geldt dat we onze ambtelijke organisatie 1Stroom klaarmaken om de volgende taken uit te voeren:

1 Inwoners betrekken bij beleid/projecten van de gemeente;
2 Ideeën vanuit de samenleving begeleiden;
3 Beoordelen en begeleiden van initiatieven op basis van het Uitdaagrecht;
4 Ambtenaren adviseren bij het vormgeven van participatie;
5 Ambtenaren opleiden en trainen in het participatief werken;
6 Beleidsvorming, monitoring & evaluatie door het team participatieadviseurs;
7 Samenwerking tussen communicatie en participatie versterken;
8 Tools ontwikkelen om participatieprocessen te helpen vormgeven;
9 Een aantal eenmalige activiteiten zoals het opstellen van een participatieverordening;
10 Borgen van participatie in besluitvormingsprocessen.

Op basis van de huidige gemeentebegroting kunnen niet al deze taken worden uitgevoerd. Er zijn daarom twee scenario's ontwikkeld (een budgetneutraal en een met een investering) waarmee bepaald kan worden wat we wel en niet gaan uitvoeren met betrekking tot participatie. In het volgende hoofdstuk werken we deze uit.

4. Implementatiescenario's

In dit hoofdstuk werken we twee scenario's uit voor het implementeren van het beleidskader participatie. Daarnaast maken we een aantal ambities uit het beleidskader meer specifiek om de verwachtingen hierover helder te maken.

4.1 Twee implementatiescenario's

Er zijn 2 scenario's uitgewerkt voor het implementeren van het beleidskader participatie uit 2023. Het eerste scenario is een budgetneutraal scenario waarin beperkt de ambities uit het beleidskader worden geïmplementeerd in de ambtelijke organisatie door bestaande budgetten te verschuiven. Nadeel van dit scenario is dat er geen capaciteit is om Uitdaagrecht initiatieven te begeleiden. Het tweede scenario vergt een bescheiden extra investering (€70.000), maar heeft als grote voordeel dat het door de inwoners gewenste initiatievenloket kan worden ingericht met de benodigde begeleiding aan burgerinitiatieven. Ook kunnen initiatieven op basis van het uitdaagrecht wel worden opgepakt in dit scenario. Zo wordt een impuls gegeven aan het mede mogelijk maken van burgerinitiatieven en levert de gemeente een bijdrage aan het omzien naar elkaar.

In onderstaande tabel wordt weergegeven wat per scenario realiseerbaar is:

	1. Budget neutraal uitvoeren (door verschuiven van budgetten)	**2. Opzetten initiatievenloket (investeren in inwonersinitiatieven mede mogelijk maken)**
Burgerparticipatie (betrekken inwoners bij beleid/plannen van de gemeente)	We versterken de kwaliteit van burgerparticipatietrajecten door instrumenten en een vaste werkwijze hiervoor te organiseren. We zetten participatieadviseurs in om hierbij te begeleiden. De focus ligt op kwaliteitsverbetering van participatieprocessen bij ruimtelijke ontwikkeling, duurzaamheid en het sociaal domein.	Idem als scenario 1. Daarnaast investeren we in een digitaal participatieplatform.
Overheidsparticipatie (begeleiden initiatieven vanuit de samenleving)	Geen initiatievenloket: we kunnen geen eenduidige toegang voor burgerinitiatieven realiseren. Door budgetverschuivingen ontstaat er wel ruimte voor 0,7 fte begeleiding van vakafdelingen (nu is er geen formatie om burgerinitiatieven vakinhoudelijk te begeleiden terwijl dit wel nodig is) en 0,2 fte participatiemedewerker om burgerinitiatieven op die thema's inhoudelijk te kunnen faciliteren. Participatieadviseurs kunnen meedenken over proces.	Idem als scenario 1. Daarnaast: opzetten van een **initiatievenloket** voor burgerinitiatieven. Een participatiemedewerker (0,7 fte) stimuleert en begeleidt burgerinitiatieven.

Right to challenge (Uitdaagrecht)	Geen begeleiding van initiatieven o.b.v. het uitdaagrecht.	Wel begeleiding op initiatieven o.b.v. het uitdaagrecht.
Kosten	€ 0	Structureel: € 75.000
Budgettaire toelichting	**Budgetverschuiving:*** Aframen budgetten: - 6157-438087 Projectkosten €30.000 - 6157-438190 Burgerparticipatie €30.000 - 6244-443800 Inkomensoverdracht - overige instellingen en personen €15.000 - 6502-438087 Projectkosten €15.000 Deze middelen wenden we aan voor: 0,7 fte vakinhoudelijke begeleiding burgerinitiatieven (uren voor R&B) 0,2 fte participatiemedewerker voor procesbegeleiding burgerinitiatieven. We activeren de bestemmingsreserve burgerbegroting om burgerinitiatieven die niet uit de lopende exploitatiebegroting kunnen worden gedekt te kunnen financieren (6157-438003). * Ingaande per Q3 2024	**Budgetverschuiving:** - idem als scenario 1. **Investering:*** - 70.000 voor inrichting van het initiatievenloket (0,7 fte). - 5.000 voor digitaal participatieplatform. **Activeren bestemmingsreserve:** Idem van scenario 1. * Ingaande per Q3 2024

4.2 Ambitieniveau

Het ambitieniveau voor het implementeren van het beleidskader participatie wordt bepaald door te kiezen voor scenario 1 of 2. Daarnaast hebben we een aantal ambities uit het beleidskader participatie scherper geformuleerd om de verwachtingen helder te maken.

- We geven prioriteit aan participatie op het gebied van woningbouw (inclusief openbare ruimte), duurzaamheid en het sociaal domein boven participatie op andere onderwerpen.
- Onze belangrijkste focus ligt op de bewustwording rond participatie. We willen als organisatie dat iedereen zich bewust wordt dat participatie een onlosmakelijk onderdeel wordt en is van ons werk. We richten ons daarbij het eerste jaar vooral op de beginfase; We nemen aan de voorkant van elk project, nieuw beleid of initiatief een duidelijk besluit of, en zo ja, op welke wijze een participatietraject wordt gestart.
- Dit betekent over het algemeen dat projecten/ processen langer gaan duren, omdat we aan de voorkant meer tijd uitrekken voor een goed onderbouwd participatiebesluit.
- Inclusieve aanpak:

- Bewustwording creëren door in de handreiking participatie op te nemen dat je moet nadenken over wie je belanghebbenden zijn en hoe je die kunt bereiken/betrekken;
- Ondersteuning door participatie-adviseurs bij belanghebbenden goed in kaart brengen;
- Ondersteuning door participatie-adviseurs of maatschappelijke organisaties bij hoe moeilijk te bereiken doelgroepen toch te bereiken en te kunnen laten participeren.

5. Toelichting op implementeren

In hoofdstuk 2 hebben we alle uitvoeringstaken benoemd die nodig zijn voor het implementeren van het beleidskader participatie. In dit hoofdstuk werken we deze taken nader uit. Deels geldt dat activiteiten alleen kunnen worden uitgevoerd als gekozen wordt voor scenario 2.

5.1 Inwoners betrekken bij beleid/projecten van de gemeente

Bij het starten van beleidsvorming of een project maken we bewust een keuze of we participatie inzetten en zo ja, in welke vorm. We stellen een handreiking participatie op waarin tools opgenomen worden om ambtenaren te ondersteunen om deze keuze te maken en met inspiratie voor het maken van een participatieplan. Beleidsmedewerkers/projectleiders zijn verantwoordelijk voor het maken van de keuze voor de vorm van participatie. Een participatieadviseur ondersteunt daarbij. Dat kan variëren van consulteren tot deelname aan een projectteam. Hierbij geldt ook dat een participatieplan moet worden vastgesteld, afhankelijk van omvang/impact/soort participatietraject door ambtenaar, college of gemeenteraad. Hoe dit er precies uitziet wordt uitgewerkt in een *Handreiking participatie*.

Als we kijken naar de drie centrale opgaven van het college voor de komende jaren dan zien we:

5.1.1 Doorpakken op woningbouw

Komende jaren wordt hard gewerkt rond het thema woningbouw. Als wij initiatiefnemer zijn bepalen we waar de invloed zit voor inwoners en organiseren daarop participatietrajecten. Participatie onder de omgevingswet is vormvrij als de gemeente niet de initiatiefnemer is. Wel dragen we actief bij aan het vormgeven van deze participatietrajecten door deelname van een participatieadviseur aan de omgevingstafel. Belangrijk bij woningbouw is de aanleg en onderhoud van de openbare ruimte. Inwoners geven aan beter geïnformeerd te willen worden bij ontwikkelingen in hun leefomgeving. Hier geven we een impuls aan door extra in te zetten op communicatie in participatietrajecten.

5.1.2 Duurzaamheid

De komende jaren liggen er diverse grote opgaven op het gebied van circulariteit, energietransitie en klimaatadaptatie. De omslag naar aardgasvrij wonen, de verduurzaming van de bedrijventerreinen, het klimaat adaptief maken en het vergroten van de biodiversiteit in onze gemeenten zijn voorbeelden hiervan.

Een communicatieadviseur en een participatieadviseur zijn integraal onderdeel van het programmateam Duurzaamheid. Zij adviseren op programmaniveau en projectniveau. Bij projecten waarin intensief wordt geparticipeerd, zoals bijvoorbeeld het Aardgasvrij wonen in de Vergert of de Verduurzaming Bedrijventerreinen, is de participatieadviseur ook betrokken bij de uitvoering. Sommige participatietrajecten worden uitgevoerd door externe partners. De participatieadviseur ziet dan toe op de uitvoering. Voorbeelden hiervan zijn Zonnig Duiven en het Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit.

5.1.3 Herijking sociaal domein

In het sociaal domein geldt dat komende jaren in samenspraak met inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties een nieuwe balans gevonden moet worden tussen wat mensen zelf, wat mensen samen en wat de professionele zorg op zich neemt. Daarvoor is het concept dorpsgesprekken ontwikkeld: in gesprek over de toekomst van de zorg. De vorm is om vooral aan te sluiten bij reguliere activiteiten in het dorp. Denk bijvoorbeeld aan aansluiten bij ontmoetingsplekken. Tevens worden partners betrokken bij het vormgeven van omzien naar elkaar.

Bij het opstellen van beleid worden inwoners, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke partners betrokken. Dat kan bijvoorbeeld door middel van werkgroepen waarin deze groepen vertegenwoordigd zijn. Maar ook met de Innovatiewerkplaats, een samenwerking van de gemeente en zorgorganisaties die samen met ervaringsdeskundigen innovatief beleid ontwikkelen rond een maatschappelijk vraagstuk. Het sociaal domein participeert in deze innovatiewerkplaats en verstrekt opdrachten. Specifiek voor het sociaal domein is cliëntenvertegenwoordiging. Daarbij kan het gaan om de Raad voor Sociaal Domein Duiven of PSDW, maar ook om groepen zoals de Gehandicaptenraad.

5.1.4 Omzien naar elkaar

Naast de 3 opgaven heeft het college in haar collegeprogramma een centrale visie geformuleerd. Uitgangspunt van hoe het bestuur wil handelen is het omzien naar elkaar. De gemeente gaat met inwoners en partners in gesprek over dit thema. Want wat betekent omzien naar elkaar voor een ieder? En hoe geven we hier met elkaar invulling aan? Daar gaan we over in gesprek. Daarbij werken participatieteam, communicatieteam, de afdelingen en college nauw samen om dit vorm te geven en uit te voeren.

5.2 Ideeën vanuit de samenleving begeleiden

Vanuit de dorpen komen allerlei ideeën om hun buurt nog mooier en fijner maken. Van groenonderhoud en plantenbakken tot een buurtfeest en het runnen van een ontmoetingsplek. We willen als gemeente openstaan voor deze ideeën en actief meedenken met inwoners om deze ideeën te realiseren. Hier geldt wel een duidelijke voorwaarde dat dit alléén kan mits er hiervoor extra capaciteit beschikbaar komt.

Inwoners hebben aangegeven behoefte te hebben aan één gemakkelijke toegang tot de gemeente. Vooralsnog kiezen we ervoor om (in scenario 2) een digitaal loket in te richten met een fysiek spreekuur voor inwoners die een initiatief hebben waar ze ons als gemeente bij nodig hebben. We stellen een secretaris aan die de mailbox beheert, het eerste contact verzorgt, zorgt dat de inwoner bij de juiste afdeling terecht komt en die de voortgang van de vraag beheert. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de participatieadviseurs. Vakambtenaren zijn verantwoordelijk voor het inhoudelijk begeleiden van de burgerinitiatieven (bijvoorbeeld een adviseur spelen als er een initiatief is waarbij inwoners een speeltuin willen opknappen), een participatieadviseur bewaakt hierin alleen het proces. Op dit moment komen veel initiatieven binnen op het gebied van groen, verkeer en spelen. Er is onvoldoende capaciteit om deze initiatieven de gevraagde begeleiding te kunnen bieden vanuit de vakafdelingen. Het daadwerkelijk begeleiden van initiatieven is dus afhankelijk van de keuze voor scenario 1 of 2.

5.3 Beoordelen en begeleiden van initiatieven op basis van het Uitdaagrecht

Het Uitdaagrecht betreft het overnemen van taken die de gemeente uitvoert omdat inwoners kunnen aantonen deze taken beter en/of goedkoper kunnen uitvoeren. We stellen een werkwijze op om 1) goed te kunnen beoordelen of de uitdaging inderdaad tot het beter en/of goedkoper uitvoeren van deze taak leidt, 2) de ‘uitdagers’ waar nodig te kunnen begeleiden tijdens het uitvoeren van de taken (zeker in de eerste periode) en 3) te monitoren of de kwaliteit van de uitvoering aan de eisen blijft voldoen gedurende de periode waarin de ‘uitdagers’ de taak van de gemeente overnemen. Aanmeldingen/initiatieven in het kader van het Uitdaagrecht lopen ook via het initiatievenloket. Tot op heden zijn de uitdagingen op één hand te tellen. Komende jaren zien we daarom vooral als een leerproces. Dit kunnen begeleiden van inwoners die in het kader van het uitdaagrecht een aanvraag/initiatief indienen, is afhankelijk van de keuzes voor scenario 1 of 2. In scenario 1 is er geen capaciteit om de drie hierboven genoemde zaken op te kunnen pakken.

5.4 Ambtenaren adviseren bij het vormgeven van participatietrajecten ter bevordering van consistentie en kwaliteit

Beleidsmedewerkers en projectleiders zijn verantwoordelijk voor participatie. Dit is een integraal onderdeel van hun werk. Om hen goed te ondersteunen in deze taak zetten we een aantal participatieadviseurs in. Dat zijn experts op het gebied van participatie die hun kennis en ervaring inzetten voor collega's. Zij hanteren een vaste werkwijze/methode ter bevordering van de consistentie tussen verschillende participatietrajecten (afwegingen, aanpak, inrichting besluitvorming) van de gemeente. Zij zijn tegelijk ook ambassadeurs en vraagbaak voor deze vaste werkwijze binnen de ambtelijke organisatie. Zij kunnen op afroep benaderd worden bij kleine projecten, denken mee bij het opstellen van participatieplannen van middelgrote projecten en zijn onderdeel van het projectteam bij grote projecten.

5.5 Ambtenaren opleiden en trainen in het participatief werken

Participatie is leuk en uitdagend ineen. Het plaatst ambtenaren soms voor dilemma's en uitdagingen. Tevens vergt het vaardigheden, competenties en een lerende omgeving. Daarom verzorgen we trainingen, opleidingen en een continu leerproces. Jaarlijks wordt door 1Stroom een opleidingsprogramma vastgesteld. In dit plan wordt leren rondom participatie opgenomen. Dit wordt nader uitgewerkt in een ontwikkelplan participatie.

5.6 Participatieteam

Aan ieder van de drie centraal benoemde thema's (Woningbouw, Duurzaamheid, Sociaal Domein; zie 5.1) is een vaste participatieadviseur verbonden. Daarnaast is er is één adviseur (voor een halve fte) die op afroep andere afdelingen kan helpen op het gebied van participatie. Deze verdeling is ook in het budget neutrale scenario het geval. De participatieadviseurs vormen daarnaast met elkaar een participatieteam op concernniveau. Doel is van elkaar leren, uitwisselen, kwaliteitsbevordering, beleidsontwikkeling en monitoring & evaluatie. Dit team zorgt ook voor beleidsontwikkeling en kwaliteitszorg.

5.7 Participatie en communicatie

Participatie en communicatie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We verankeren daarom dat participatie- en communicatieadviseurs nauw samenwerken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het goed uitnodigen van belanghebbenden, zodat dit zoveel als mogelijk inclusief gebeurt. Maar ook aan het terugkoppelen van de uitkomsten van participatietrajecten, zodat inwoners weten wat er met hun inbreng gedaan is. We gaan experimenteren met digitale oplossingen voor het ophalen van gevoelens en wensen (o.a. bij jongeren). We maken van communicatie rondom beheer en onderhoud een speerpunt.

We rollen een interne communicatiestrategie uit om ambtenaren goed te informeren en enthousiasmeren over participatie en onze werkwijze daarbij. Als dit goed op de rit staat, voeren we extern een communicatiestrategie uit over participatie om inwoners te informeren en enthousiasmeren.

5.8 Participatie doen we samen

Maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol in de verbinding tussen inwoners en de gemeente. Denk daarbij bijvoorbeeld aan opbouwwerk of jongerenwerk die oren en ogen in buurten zijn. Zij worden, waar relevant, actief betrokken bij participatietrajecten. Gaandeweg verkennen we of er specifieke afspraken met deze maatschappelijke organisaties nodig zijn om hun betrokkenheid bij participatie te borgen.

5.9 Eenmalige activiteiten

De activiteiten die in de paragraven 5.1 tot en met 5.8 zijn uitgewerkt zijn structureel. Daarnaast zien we voor 2024 een aantal incidentele activiteiten:

- Inrichten initiatievenloket. Het gaat dan onder andere om formatie aantrekken, communicatie en werkafspraken.

In 2025 gaat het om:

- Opstellen participatieverordening. Het wordt na in werking treden van de Wet versterking participatie op lokaal niveau verplicht om als gemeente een participatieverordening op te stellen.

5.10 Borging

- Handreiking participatie. In de handreiking participatie leggen we onze werkwijze vast rond het maken van de afweging voor een participatieaanpak en de uitvoering daarvan.
- Criteria Uitdaagrecht. We stellen concrete werkafspraken en criteria op rondom initiatieven op basis van het uitdaagrecht.
- Opleidingsplan participatie. In een opleidingsplan leggen we vast welke activiteiten worden ontplooid in het leren over participatie. Daarbij kan het gaan om bijvoorbeeld scholing, intervisie en trainingen.
- Communicatiestrategie intern en extern. Intern werken we aan bewustwording en kennisdeling via communicatie. Extern dragen we helder uit wat we wel en niet kunnen, hoe we tot keuzes komen en wat we doen met de opbrengsten van participatie.
- Verantwoording:
    - In ons zaaksysteem worden alle bescheiden rond participatietrajecten opgeslagen
    - Deelnemers aan participatietrajecten ontvangen een terugkoppeling van wat er met hun inbreng gebeurd is.
    - In reguliere stukken als college- en raadsvoorstellen wordt verantwoording afgelegd over participatietrajecten. De focus ligt op het onderbouwen van het participatiebesluit.